KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 3 februari 1999

om statligt stöd från Österrike i form av en befrielse från dryckesskatt på vin och andra jästa drycker vid sådan försäljning på produktionsorten som sker direkt till konsumenten

[delgivet med nr K(1999) 325]

(Endast den tyska texten är giltig)

(1999/779/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artiklarna 92 och 93 i detta,

med beaktande av Anslutningsakten för Österrike, Finland och Sverige, särskilt artikel 144 a och artikel 149 i denna, och med beaktande av det beslut som kommissionen på grundval av sistnämnda artikel fattade den 24 juli 1998 om övergångsbestämmelser för Österrike när det gäller skattebefrielse för vin och andra jästa drycker,

efter det att de berörda parterna beretts möjlighet att yttra sig inom den tidsfrist som fastställs i artikel 93.2 i EG-fördraget, och

av följande skäl:

I

Efter det att kommissionen gjort en anmodan den 21 mars 1996 lämnade Österrike, genom en skrivelse av den 30 maj 1996, information om de nationella bestämmelserna om skattebefrielse på vissa drycker. Genom en skrivelse från den 19 juli 1996 lämnade Österrike ytterligare information enligt det förfarande med förhandsanmälan som avses i artikel 93.3 i EG-fördraget.

Åtgärden i fråga innebär att vin (undernummer 2204 21 och 2204 29 i Gemensamma tulltaxan) och andra jästa drycker (undernummer 2206 00) befrias från dryckesskatt om produkterna i fråga säljs till konsumenten direkt på den ort där de tillverkats (gårdsförsäljning). Skattesatsen för alkoholhaltiga drycker är i regel 7,58 % av priset i detaljhandeln (10 % utan moms).

Befrielsen från dryckesskatt grundar sig på den österrikiska skatteutjämningslagen (Finanzausgleichsgesetz) från 1993 (om omfördelning av intäkter mellan staten, delstaterna och kommunerna), senast ändrad 1997, enligt vilken delstaterna och kommunerna tillåts införa nämnda skatt på drycker, med undantag för vin och andra jästa drycker som säljs direkt på gården. När det gäller definitionen av de produkter som omfattas av skattebefrielsen görs i skatteutjämningslagen en hänvisning till lagen om omsättningsskatt (Umsatzsteuergesetz) från 1994, vars bestämmelser införlivats med de bestämmelser som gäller delstaterna respektive kommunerna i de österrikiska vinodlingsområdena (t.ex. Steiermärkisches Getränke- och Speiseabgabengesetz från 1993, Oberösterreichische Gemeinde-Getränkesteuergesetz-Novelle från 1993, Salzburger Getränkesteuergesetz från 1993, Getränkesteuerverordnung der Stadt Salzburg, Niederösterreichisches Getränke- und Speiseeissteuergesetz från 1992 och Getränkesteuerverordnung der Stadt Wien från 1992).

Bestämmelserna var redan i kraft då Österrike anslöt sig till Europeiska unionen, och de har tillämpats regelbundet också efter denna tidpunkt.

II

Genom en skrivelse riktad till Österrike av den 20 november 1996 meddelade kommissionen sitt beslut att inleda ett förfarande beträffande nämnda åtgärd enligt artikel 93.2 i EG-fördraget. Beslutet offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*, och kommissionen uppmanade medlemsstaterna och övriga berörda parter att inkomma med yttranden i denna fråga [1].

I sitt beslut menade kommissionen att åtgärden kunde utgöra ett sådant statligt stöd som inte är förenligt med den gemensamma marknaden, eftersom det motsvarar kriterierna i artikel 92.1 i EG-fördraget utan att någon av undantagsbestämmelserna i punkterna 2 och 3 i nämnda artikel är tillämpliga. Dessutom kunde inte stödet betraktas som ett ”förekommande” stödprogram enligt artikel 93.1 i EG-fördraget, eftersom det inte anmälts i enlighet med artikel 144 i Anslutningsakten.

[1] EGT C 82, 14.3.1997, s. 9.

Efter det att beslutet offentliggjorts har varken medlemsstaterna eller någon annan berörd part kommit med några invändningar. Österrike tog ställning till beslutet genom en skrivelse av den 21 januari 1997 och genom en skrivelse av den 31 januari 1997. Dessutom lämnade landet ytterligare kommentarer till beslutet genom skrivelser av den 5 december och 22 december 1997.

Den 24 juli 1998 beslutade kommissionen, med stöd av artikel 149.1 i Anslutningsakten och enligt förfarandet i artikel 38 i rådets förordning nr 136/66/EEG av den 22 september 1966 om den gemensamma organisationen av marknaden för oljor och fettet ([1]), senast ändrad genom förordning (EG) nr 1638/98 ([2]), att Österrike får behålla nuvarande bestämmelser i olika österrikiska lagar, enligt vilka tillverkarna av vin och andra jästa drycker är befriade från dryckesskatt om de på produktionsorten säljer sina drycker direkt till konsumenterna, till och med den 31 december 1998 ([3]). Artikel 149 skulle ursprungligen inte tillämpas efter den 31 december 1997, men den kom att förlängas till och med den 31 december 1998 genom rådets förordning (EG) nr 2596/97 av den 18 december 1997 om förlängning av den frist som föreskrivs i artikel 149.1 i Anslutningsakten för Österrike, Finland och Sverige ([4]) samt i enlighet med det förfarande som anges i artikel 149.2.

I skälen till nämnda beslut anges att de österrikiska bestämmelserna syftar till att stimulera vintillverkningens utveckling i små och mycket små företag som är belägna i områden med dåliga produktionsförutsättningar eller i gränsområden. För att underlätta övergången för denna sektor till den gemensamma organisationen av marknaderna (rådets förordning (EEG) nr 822/87 av den 16 mars 1987 om den gemensamma organisationen av marknaden för vin ([5]), senast ändrad genom förordning (EG) nr 1627/98 ([6]), och rådets förordning (EEG) nr 827/68 av den 28 juni 1968 om den gemensamma organisationen av marknaden för vissa produkter som förtecknas i bilaga II till fördraget ([7]), senast ändrad genom kommissionens förordning (EG) nr 195/96 ([8])) tilläts därför Österrike att tills vidare behålla nämnda skattebefrielse.

Detta beslut rör åtgärdens förenlighet med gemenskapens bestämmelser om statligt stöd, eftersom denna åtgärd från och med den 1 januari 1999 inte längre räknas som en övergångsåtgärd och därmed omfattas av nämnda bestämmelser.

III

När det gäller åtgärdens rättsliga karaktär påpekar Österrike att skattebefrielsen var i kraft redan innan Österrike anslöt sig till gemenskapen. Det skulle alltså vara felaktigt och vilseledande – även rent formellt sett – att betrakta åtgärden som ny och att be övriga medlemsstater och andra berörda parter att komma med synpunkter.

Österrike menar att det vore rimligare att inleda överläggningar i enlighet med artikel 101 i EG-fördraget om kommissionen har uppfattningen att de skattemässiga skillnaderna mellan Österrike och de andra medlemsstaterna leder till störningar av konkurrensen som sedan måste åtgärdas.

Dessutom bestrider Österrike att åtgärden skulle utgöra ett statligt stöd enligt artikel 92.1 i EG-fördraget.

Åtgärden bör i stället ses som en allmän åtgärd utan selektiv karaktär. Den skulle alltså enligt denna tolkning vara en normal skatteåtgärd på jordbruksområdet vars mål och vars plats i skattesystemet helt och hållet går att motivera. Det kan tilläggas att skattesystemet inte ger de exekutiva myndigheterna någon möjlighet till diskretionära bedömningar.

Det är enligt Österrikes uppfattning ytterst osannolikt att åtgärden i fråga, som ju bara återspeglar den traditionella konsumtionsstrukturen, skulle leda till konkurrensstörningar. Österrike påpekar i detta sammanhang att dryckesskatter av denna typ bara förekommer i Österrike och bara är av betydelse för Österrike eftersom produkter som man handlar med över gränserna inte beskattas. Genom att österrikiska jordbrukare som säljer sitt vin direkt på gården inte behöver betala skatt för detta jämställs de med jordbrukarna i resten av gemenskapen, där dryckesskatter inte används.

Som ett alternativ menar Österrike att åtgärden helt och hållet uppfyller undantagskriterierna i artikel 92.3 c i EG-fördraget, enligt vilken stöd för att underlätta utvecklingen av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner är tillåtet om vissa förutsättningar är uppfyllda. Enligt Österrike gäller detta mer än 7 000 små eller mycket små vinodlingsföretag, framför allt i till stor del mindre gynnade områden eller gränsområden. Dessa företag befinner sig i en svår ekonomisk situation och har i många fall inte möjlighet att lägga på dryckesskatten på konsumentpriset.

Österrike opponerar sig mot uppfattningen att åtgärden inte skulle vara i linje med den gemensamma organisationen av marknaderna, eftersom den viktigaste beståndsdelen i den gemensamma organisationen av marknaden för vin inte är prisstyrning utan framför allt interventionsåtgärder som markröjning, lagring, destillering och produktion av druvsaft, liksom åtgärder rörande import och export. I kommissionens tidigare avgöranden beträffande stödåtgärder, till exempel i kommissionens beslut 93/155/EEG ([9]), hänvisas i huvudsak till den typen av åtgärder. Möjligheten att genom den gemensamma organisationen av marknaderna införa olika typer av förbud begränsar sig till de områden som täcks av denna gemensamma organisation av marknaderna. I detta sammanhang hänvisar Österrike till kommissionens beslut 89/216/EEG ([10]) beträffande en åtgärd av den italienska regeringen för att fastställa ett maximipris för rektifierat druvsaftkoncentrat, som enligt kommissionens åsikt inte var förenlig med den gemensamma organisationen av marknaden. Österrike medger visserligen att fastställandet av ett maximipris faktiskt utgör en betydande intervention på marknaden, men samtidigt anser inte landet att denna åtgärd på något sätt kan jämföras med en ekonomiskt och socialt berättigad skattebefrielse.

([1]) EGT 172, 30.9.1966, s. 3025/66.
([2]) EGT L 210, 28.7.1998, s. 32.
([3]) Skriftligt förfarande E/1462/98.
([4]) EGT L 351, 23.12.1997, s. 12.
([5]) EGT L 84, 27.3.1987, s. 1.
([6]) EGT L 210, 28.7.1998, s. 8.
([7]) EGT L 151, 30.6.1968, s. 16.
([8]) EGT L 26, 2.2.1996, s. 13.
([9]) EGT L 61, 13.3.1993, s. 55.
([10]) EGT L 94, 7.4.1989, s. 38.

IV

Tillämplighet för bestämmelserna om statligt stöd

Åtgärden i fråga gäller vin från färska vindruvor med undernummer 2204 21 och 2204 29 i Gemensamma tulltaxan som omfattas av förordning (EEG) nr 822/87, samt andra jästa drycker med undernummer 2206 00 i Gemensamma tulltaxan som omfattas av förordning (EEG) nr 827/68. Enligt artikel 42 i EG-fördraget gäller konkurrensreglerna framställning och saluföring av produkter bara i de fall som detta beslutats av rådet. I enlighet med artikel 76 i förordning (EEG) nr 822/87 och artikel 5 i förordning (EEG) nr 827/68 har rådet beslutat att artiklarna 92, 93 och 94 i EG-fördraget är tillämpliga på framställning och saluföring av de produkter som faller under nämnda förordningar.

Stödets karaktär

I regel kan bara sådana åtgärder klassas som ”förekommande stödprogram” enligt artikel 93.1 i EG-fördraget som kommissionen officiellt godkänt eller – om kommissionen inte har vidtagit några åtgärder inom två månader efter det att åtgärden vederbörligen anmälts – om vars införande kommissionen erhållit information från medlemsstaten i fråga.

Beträffande sådana stödprogram som fanns i de nya medlemsstaterna redan före anslutningen anges i artikel 144 a i Anslutningsakten att ”Stöd som beviljats i de nya medlemsstaterna före anslutningen skall anses som ’förekommande’ stöd där i den mening som avses i EG-fördragets artikel 93.1 endast om kommissionen får meddelande om stödet före den 30 april 1995”.

Enbart det faktum att stödet i fråga, enligt uppgift från Österrike, existerade redan före anslutningen är inte tillräckligt för att åtgärden skall anses som en åtgärd enligt artikel 93.1 i EG-fördraget. I det meddelande som Österrike lämnade till kommissionen före den 30 april 1995 angående åtgärdspaketet i artikel 144 i Anslutningsakten ingick inte denna åtgärd. Österrike har inte heller efter anslutningen anmält åtgärden enligt artikel 93.3 i EG-fördraget. Kommissionen fick kännedom om åtgärden först i samband med ett klagomål. Åtgärden kan därmed inte anses vara ett ”förekommande” stöd enligt artikel 93.1 i EG-fördraget, och inte heller få motsvarande rättsliga status.

Förbud mot statligt stöd

Enligt artikel 92.1 i EG-fördraget är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

Åtgärden i fråga uppfyller dessa kriterier och måste därför betraktas som ett statligt stöd enligt ovannämnda artikel.

Stöd som ges med hjälp av statliga medel

Befrielsen från dryckesskatt för vin av färska vindruvor och andra jästa drycker som säljs direkt på produktionsorten (gårdsförsäljning) innebär att producenterna slipper erlägga en skatt som de normalt sett skulle betala. Genom att skatteintäkterna sjunker kommer denna skattebefrielse att belasta budgeten för de österrikiska delstaterna och kommunerna, något som gör att den måste anses vara en åtgärd som finansieras med hjälp av statliga medel [1].

När det gäller frågan om det rör sig om direkt eller indirekt stöd bör det påpekas att artikel 92.1 också kan tillämpas på indirekt stöd. Trots de invändningar som Österrike gjort måste åtgärden i fråga betraktas som ett direkt stöd, eftersom de rättssubjekt som omfattas av bestämmelsen utgörs av samma företag som gynnas ekonomiskt av skattebefrielsen.

Gynnande av särskilda företag

Åtgärden gynnar jordbrukare som bedriver fast förvärvsverksamhet. Dessa företag är befriade från dryckesskatt för egna produkter som säljs på gården direkt till konsumenten. I normala fall skulle skatten ha uppgått till 7,58 % av priset i detaljhandeln. Eftersom åtgärden gäller just vin av färska vindruvor och andra jästa drycker måste det förhålla sig så, att vissa bestämda företag och viss produktion kommer att gynnas. Österrike har aldrig bemött detta argument.

När det gäller åtgärdens selektivitet hänvisar Österrike till att skattemyndigheterna inte har någon möjlighet att göra diskretionära bedömningar av om skattebefrielsen skall tillämpas eller inte. Detta är visserligen en nödvändig men inte en tillräcklig förutsättning för att man skall kunna utesluta att en åtgärd är selektiv. Normalt sett betraktar kommissionen varje åtgärd som selektiv som avviker från det allmänna skattesystemet i medlemsstaten i fråga, såvida inte detta kan motiveras genom systemets egen logik. Som tillåtna avvikelser från det allmänna systemet räknas sådana som är nödvändiga av ekonomiska skäl eller för att systemet skall fungera effektivt (jfr Europeiska gemenskapernas domstols dom av den 2 juli 1974 i mål C-173/73, Kommissionen mot Italien [2]) och samma domstols dom av den 17 mars 1993 i mål C-72/91, Sloman Neptun [3]).

Enligt det österrikiska skattesystemet skall alkoholhaltiga drycker i regel beläggas med dryckesskatt vid försäljning till slutkonsumenten. Att skattebefria ett litet antal företag som på produktionsorten säljer vin eller andra jästa drycker till konsumenten innebär en avvikelse från det allmänna skattesystemet. Skattebefrielsen gäller varken för vin som vinhandlare säljer till konsumenten eller för vin som producenten säljer till konsumenten utanför jordbruksföretaget. Kommissionen har inte fått några uppgifter om att denna skattebefrielse kan motiveras utifrån skattesystemets egen logik, och inte heller kan kommissionen se några tekniska problem som skulle göra det omöjligt att driva in en sådan skatt.

[1] För en sammanfattning av skattebefrielse som omfattas av definitionen av ”statligt stöd”, se Europeiska gemenskapernas domstols dom av den 15 mars 1994 i mål C-387/92, Banco Exterior de Espana, Rec. 1994, s. I-877.
[2] Rec. 1974, s. 709.
[3] Rec. 1993, s. 887.

Snedvridning av konkurrensen

En stödåtgärd får konkurrenssnedvridande effekter om den rubbar ett befintligt eller framväxande konkurrensförhållande mellan företag eller produktionstyper, och om denna åtgärd på ett onaturligt sätt ändrar villkoren för konkurrerande företag. Som framgår av EG-domstolens dom av den 17 september 1980 i mål C-730/79, Philip Morris ([1]) tyder en förstärkning av marknadspositionen för ett företag genom statliga stöd i regel på en snedvridning av konkurrensen till skada för konkurrerande företag.

Vin och andra jästa drycker som säljs på gården direkt till konsumenten konkurrerar med vin och andra jästa drycker som samma konsumenter kan köpa i detaljhandeln. Om en produktgrupp befrias från skatt på bekostnad av andra produkter innebär detta att konkurrensen snedvrids. I det föreliggande fallet uppgår konkurrensfördelen gentemot detaljhandeln för de producenter som bedriver gårdsförsäljning av vin till 7,58 % av priset i detaljhandeln.

I en skrivelse av den 19 juli 1996 hänvisar Österrike till en dom i den österrikiska författningsdomstolen av den 27 november 1995 ([2]). Det framgår av denna dom att det faktum att vissa producenter är befriade från dryckesskatt inte strider mot principen om icke-diskriminering mellan producenter och handlare, eftersom de olika sakförhållandena kan motivera skilda bestämmelser. Det måste här påpekas att denna dom rör diskriminering och inte frågan om huruvida det existerar ett statligt stöd och, i så fall, om detta stöd är förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 92 i EG-fördraget. Domen i fråga är alltså inte relevant i sammanhanget.

Effekter på handeln inom gemenskapen

En åtgärd påverkar handeln mellan medlemsstaterna om den försvårar importen från andra medlemsstater eller underlättar exporten till andra medlemsstater. Det avgörande härvidlag är om handeln inom gemenskapen påverkas eller kan påverkas av åtgärden i fråga.

Mellan Österrike och andra medlemsstater bedrivs handel med vin och andra jästa drycker. Tabellerna nedan visar hur importen och exporten 1997 fördelade sig mellan olika medlemsstater.

Österrikes export av vin (undernummer 2204 21 och 2204 29 i Gemensamma tulltaxan) till vissa medlemsstater år 1997 (liter)		Österrikes import av vin (undernummer 2204 21 och 2204 29 i Gemensamma tulltaxan) från vissa medlemsstater år 1997 (liter)	
Nederländerna	334 111	Frankrike	4 470 800
Tyskland	12 943 617	Tyskland	3 592 229
Sverige	861 885	Italien	44 547 248
Italien	1 110 507	Spanien	3 899 658
Export till övriga medlemsstater, totalt	14 513 937	Import från övriga medlemsstater, totalt	57 475 859

Österrikes export av andra jästa drycker (undernummer 2206 00 i Gemensamma tulltaxan) till vissa medlemsstater år 1997 (liter)		Österrikes import av andra jästa drycker (undernummer 2206 00 i Gemensamma tulltaxan) från vissa medlemsstater år 1997 (liter)	
Frankrike	5 335	Belgien-Luxemburg	146 209
Tyskland	126 550	Tyskland	214 662
Sverige	150 938	Italien	135 789
Italien	1 751	Sverige	9 877
Export till övriga medlemsstater, totalt	285 074	Import från övriga medlemsstater, totalt	3 904 775

Drycker som importerats till Österrike säljs via detaljhandeln. Genom att man skattebefriar vin och vissa andra jästa drycker från Österrike om de säljs på gården direkt till konsumenten, samtidigt som vin och andra jästa drycker som importerats från övriga medlemsstater och som säljs via detaljhandeln beskattas, uppstår onaturliga skillnader till nackdel för importerade produkter, som ju av naturliga skäl inte kan dra nytta av skattebefrielsen. Eftersom gårdsförsäljningen svarar för omkring 50 % av vinförsäljningen i Österrike är åtgärden till skada för handeln mellan medlemsstaterna. Det är högst troligt att det skulle föras in större mängder vin och andra jästa drycker till Österrike från övriga medlemsstater – kanske till men för försäljningen av inhemskt vin och andra jästa drycker – om skatteåtgärden inte hade vidtagits.

([1]) Rec. 1980, s. 2671, punkterna 11 och 12.
([2]) B 1648/94.

Dessutom kan man inte utesluta att de företag som gynnas av åtgärden också exporterar sina produkter till andra medlemsstater och på så sätt utnyttjar skattebefrielsen för att korssubventionera export.

Österrike anför att det faktum att österrikiska producenter måste betala dryckesskatt måste betraktas som en konkurrensnackdel eftersom det inte finns några dryckesskatter i övriga medlemsstater. Detta argument är inte särskilt övertygande, eftersom utländska viner som säljs i Österrike också beläggs med dryckesskatt, medan österrikiska viner som säljs i andra medlemsstater inte beskattas. Dessutom har EG-domstolen i en dom av den 10 december 1969 i de förenade målen 6 och 11-69, Banque de France [1], fastställt att det faktum att ett statligt stöd föreligger inte kan ifrågasättas med argumentet att en medlemsstat försöker anpassa skatterna på inhemska produkter för export till de skattenivåer som råder i andra medlemsstater. Genom analogi kan detta utslag också tillämpas i detta fall.

Undantag från förbudet mot beviljande av statligt stöd

Undantagen från förbudet i artikel 92.1 i EG-fördraget framgår av artikel 92.2 och 92.3.

Artikel 92.2 i EG-fördraget

På grund av stödåtgärdens natur och syfte är det inte möjligt att tillämpa undantagsbestämmelserna i artikel 92.2 i EG-fördraget. De österrikiska myndigheterna har för övrigt inte åberopat artikel 92.2.

Artikel 92.3 i EG-fördraget

I artikel 92.3 anges vilka villkor som skall vara uppfyllda för att ett stöd skall anses vara förenligt med den gemensamma marknaden. Stödets fördragsenlighet måste prövas, inte bara ur den enskilda medlemsstatens perspektiv, utan med hänsyn till hela gemenskapen. För att den inre marknaden skall fungera på ett smidigt sätt och för att uppfylla förpliktelsen i artikel 3 g i EG-fördraget skall de undantag från förbudet mot statliga stöd som anges i artikel 92.3 tolkas på ett restriktivt sätt.

Beträffande artikel 92.3 a kan det sägas att det inte räcker med att åtgärden omfattar regioner vars konkurrenssituation enligt Riktlinjer för statligt stöd för regionala ändamål [2] generellt sett kan anses vara mycket ofördelaktig jämfört med den som råder i övriga gemenskapen (den köpkraftsjusterade bruttonationalprodukten per invånare skall vara mindre än 75 % av genomsnittet i gemenskapen).

Beträffande artikel 92.3 b kan det slås fast att stödet i fråga varken syftar till att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse eller till att avhjälpa en allvarlig störning i den österrikiska ekonomin.

Dessutom syftar inte stödet till, eller lämpar sig för, att förverkliga de mål som anges i artikel 92.3 d.

De österrikiska myndigheterna har inte åberopat att nämnda undantagsvillkor är tillämpliga.

Artikel 92.3 c

Stöd för att underlätta utvecklingen av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner kan av kommissionen bedömas vara förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 92.3 c i EG-fördraget, förutsatt att stödet främjar utvecklingen av dessa verksamheter respektive regioner och att de inte påverkar handeln inom gemenskapen i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset.

För att motivera åtgärden i fråga åberopar Österrike artikel 92.3 c och hänvisar samtidigt till de gynnade företagens diversifierade produktionsstruktur, deras ogynnsamma geografiska läge och deras svåra ekonomiska situation. Enligt uppgift från de österrikiska myndigheterna är många av dessa företag alltför svaga för att överleva ekonomiskt utan bidrag.

Kommissionen tillåter inte, med stöd av artikel 92.3 c, sådant statligt stöd som inte bidrar till att utveckla näringsverksamheter eller regioner utan bara gör att den rådande situationen bevaras. Det stöd som skall prövas är varken avsett eller lämpat för att åstadkomma strukturella förbättringar eftersom det inte finns något som helst samband mellan den ekonomiska fördel som skattebefrielsen innebär och tekniska och strukturella förändringar inom de gynnade företagen. Den på konstgjord väg åstadkomna konkurrensfördelen för de gynnade företagen existerar bara så länge som stödet beviljas. Åtgärden bidrar därför inte till att näringsverksamheter eller regioner utvecklas, utan kan mer betraktas som ett driftsstöd som syftar till att täcka sådana kostnader som företagen annars själva hade måst stå för. Driftsstöd är i grunden oförenligt med den gemensamma marknaden (dom av den 15 maj 1997 i mål C-278/95 P, Siemens, REG 1997, s. I-2507).

Ovannämnda argument motsäger inte det ställningstagande som kommissionen gjorde i ett beslut som fattades med stöd av artikel 149 i Anslutningsakten med innebörden att åtgärden i fråga var att betrakta som en övergångsåtgärd genom vilken stödmottagaren beviljas en tidsfrist för att anpassa sig till en ny rättslig och ekonomisk miljö. För att artikel 92.3 c i EG-fördraget skall kunna tillämpas kräver dock kommissionen att stöden på ett tydligt och otvetydigt sätt är avsedda att främja utvecklingen inom en viss näringsverksamhet eller en viss region. Eftersom den åtgärd som det här gäller inte har någon sådan verkan kan undantagsbestämmelsen i 92.3 c i EG-fördraget inte tillämpas.

Stödet uppfyller alltså varken kraven i artikel 92.3 c i EG-fördraget eller kriterierna för andra undantagsbestämmelser som är tillämpliga i fråga om statligt stöd som omfattas av artikel 92.1 i EG-fördraget. Stödet i fråga är alltså oförenligt med den gemensamma marknaden.

[1] Rec. 1969, s. 523, punkterna 18–21.
[2] EGT C 74, 10.3.1998, s. 9.

Artikel 101 i EG-fördraget

Om kommissionen kan påvisa skillnader i medlemsstaternas lagar eller andra författningar som snedvrider konkurrensen, skall den använda sig av det förfarande som fastställs i artikel 101 i EG-fördraget för att komma tillrätta med problemen. Österrike åberopar denna artikel för att visa att det förfarande som kommissionen inlett rörande statligt stöd inte är ändamålsenligt. Kommissionen kan inte godta detta argument, eftersom skattebefrielsen – som redan nämnts – redan i sig utgör ett statligt stöd. I domen i mål C-173/73 ([1]) fastställde EG-domstolen att en ensidig förändring av en särskild del av produktionskostnaderna inom en viss sektor i näringslivet kan leda till en störning i den rådande jämvikten mellan medlemsstaterna. Detta gäller trots vad som anges i artiklarna 99–102 i EG-fördraget som innehåller närmare bestämmelser om avhjälpande av generella störningar som uppkommit genom olikheterna i de olika medlemsstaternas skattesystem.

Den gemensamma organisationen av marknaderna

Eftersom kommissionen anser att åtgärden i fråga utgör ett statligt stöd som inte är förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 92.1 i EG-fördraget, krävs det ingen prövning av huruvida åtgärden också är oförenlig med den gemensamma organisationen av de marknader som de skattebefriade produkterna omfattas av.

Artikel 95 i EG-fördraget

Samma resonemang kan tillämpas på användningen av artikel 95 i EG-fördraget. Det bör i detta sammanhang noteras att kommissionen – under det stadium i förfarandet som kan leda till att ett förfarande inleds enligt artikel 169 i EG-fördraget – uppmanat den österrikiska regeringen att yttra sig i frågan om huruvida skattebefrielsen utgör en diskriminerande skatteåtgärd och därigenom bryter mot artikel 95 i EG-fördraget (kommissionens skrivelse av den 6 november 1998). Föreliggande beslut, som rör frågan om befrielse från dryckesskatt utgör ett (otillåtet) statligt stöd, påverkar inte resultatet av kontakterna mellan kommissionen och Österrike inom ramen för förfarandet enligt artikel 169 i EG-fördraget.

Slutligen hänvisas till det förfarande som för närvarande är uppe för ett förhandsavgörande i EG-domstolen på grundval av artikel 177 i EG-fördraget ([2]). Den österrikiska förvaltningsdomstolen har bett EG-domstolen att komma med ett sådant avgörande beträffande den österrikiska dryckesskatten, och närmare bestämt avseende tolkningen av rådets sjätte direktiv 77/388/EEG av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättningsskatter – Gemensamt system för mervärdeskatt: enhetlig beräkningsgrund ([3]), senast ändrat genom direktiv 98/80/EG ([4]), och rådets direktiv 92/12/EEG av den 25 februari 1992 om allmänna regler för punktskattepliktiga varor och om innehav, flyttning och övervakning av sådana varor ([5]), senast ändrat genom direktiv 96/99/EG ([6]) samt av artikel 92.1 i EG-fördraget.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

De av Österrike anmälda bestämmelserna, enligt vilka vin och andra jästa drycker som säljs på produktionsorten direkt till konsumenten är befriade från dryckesskatt, vilken normalt skulle uppgå till 7,58 % (10 % före moms) av priset i detaljhandeln, är oförenliga med den gemensamma marknaden.

Österrike får därför inte tillämpa den stödordning som avses i första stycket efter den 31 december 1998.

Artikel 2

Österrike skall inom två månader från delgivningen av detta beslut underrätta kommissionen om vilka åtgärder som har vidtagits för att följa beslutet.

Artikel 3

Detta beslut riktar sig till Republiken Österrike.

Utfärdat i Bryssel den 3 februari 1999.

På kommissionens vägnar

Franz FISCHLER

Ledamot av kommissionen

([1]) Rec. 1974, s. 709.
([2]) Mål C-437/97.
([3]) EGT L 145, 13.6.1977, s. 1.
([4]) EGT L 281, 17.10.1998, s. 31.
([5]) EGT L 76, 23.3.1992, s. 1.
([6]) EGT L 8, 11.1.1997, s. 12.